

*Središnji sovjetski povijesni časopis na ruskom jeziku
o jugoslavenskim zemljama i SFR Jugoslaviji*

Bibliografski prilog za razdoblje 1965—1973

I dio

Uvodna napomena

U jugoslavenskoj i posebno hrvatskoj poslijeratnoj historiografskoj periodici osjeća se, već duže vrijeme, nedostatak sustavnijeg praćenja sovjetskih povijesnih časopisa. Ovim prilogom, zbog tematskog ograničenja, samo se djelomično ispunjava ta praznina, ali ograničenje je bilo nužno ponajviše zbog karaktera časopisa u kojem se prilog objavljuje. Nadalje, ovaj je bibliografski prilog još ograničen i samo na one sovjetske povijesne časopise koji izlaze na ruskom jeziku, te i u tom pogledu ne predstavlja potpuniju bibliografiju. Uz to, prilog je ograničen i vremenski, odnosno započinje 1965. godinom, ali to je i logično: 1. jedan od časopisa koji je uvršten u ovaj bibliografski prilog izlazi tek od te godine i 2. do polovine 60-ih godina prisutnije je u jugoslavenskoj historiografskoj periodici sustavnije praćenje sovjetskih povijesnih časopisa, te se ovaj prilog može smatrati svojevrsnim nastavkom sličnih bibliografija objavljenih do tog vremena u nas.¹ Da bi se ubuduće izbjegli ovakvi obimniji bibliografski prilozi i stvorili uvjeti za kontinuirano praćenje sovjetskih povijesnih časopisa, *Časopis za suvremenu povijest* će, jednom godišnje, pod istim naslovom objavljivati pregled priloga o jugoslavenskim zemljama i SFRJ iz središnjih sovjetskih povijesnih časopisa na ruskom jeziku. Središnji sovjetski povijesni časopisi na ruskom jeziku, ovdje poredani po broju priloga upotrijebljenih za ovu bibliografiju, jesu: *Sovetskoe slavjanovedenie* (SS), *Voprosy istorii* (VI), *Novaja i novejšaja istorija* (NNI) i *Voprosy istorii KPSS* (VI KPSS).

Prvi časopis — SS — izdaje Institut za slavistiku i balkanistiku Akademije nauka (AN) SSR od 1965. god., a štampa ga izdavačko poduzeće »Nauka« u Moskvi. SS izlazi šest puta godišnje na prosječno 125 stranica. Časopis uređuje urednički odbor na čijem je čelu, od osnivanja SS, glavni urednik I. I. Kostjuško. Prilozi objavljeni u časopisu odnose se na kulturno-umjetničku, povijesnu i jezičnu problematiku slavenskih zemalja, a razvrstani su, po svom karakteru,

¹ Ovdje se prvenstveno misli na bibliografije S. A. Vinogradova (Bibliografija radova o istoriji Jugoslavije objavljenih u SSSR-u od 1945. do 1962. godine (Pregled), *Istorijski časopis*, knj. XIV—XV, Beograd 1965, 623—641) i J. Miličevića (Bibliografija radova o prošlosti jugoslovenskih naroda objavljenih u inostranim časopisima i zbornicima za 1963. godinu, *Jugoslovenski istorijski časopis* (JIC) 1/1965, 134—139 i Bibliografija radova o prošlosti jugoslovenskih naroda objavljenih u inozemnim časopisima i zbornicima za 1964. godinu, *JIC* 1—2/1966, 191—195).

u niz stalnih (članci i rasprave; kritika i bibliografija: prikazi i recenzije, primjedbe na knjige i bibliografije; naučni život), povremenih (saopćenja, publikacije i sjećanja; ljudi, događaji, činjenice; spomenici slavenske kulture; itd.) i prigodnih rubrika (u povodu značajnijih obljetnica). Sadržaj svakog broja časopisa donosi se na ruskom i engleskom jeziku.

Drugi časopis — *VI*s — izdaje Povijesni odjel AN SSSR i Ministarstvo višeg i srednjeg stručnog obrazovanja SSSR od 1926. god., a štampa ga izdavačko poduzeće »Pravda« u Moskvi. Mjesečnik *VI*s izlazi na prosječno 220 stranica. Časopis uređuje urednički odbor na čijem je čelu, neprekidno od 1965. god., glavni urednik V. G. Truhanovskij. Prilozi objavljeni u časopisu odnose se na teme iz svjetske povijesti, povijesti SSSR-a i drugih socijalističkih zemalja i metodologije društvenih, posebno historijskih nauka, a razvrstani su, po svom karakteru, u tri osnovna dijela časopisa: prvi dio sa stalnim (članci; povijesni ogleđi; sjećanja; činjenice, događaji, ljudi) i povremenim rubrikama (publikacije, dokumentarni prilozi; diskusije i ocjene; herojske stranice ratne prošlosti naroda SSSR; naučne primjedbe i pisma; itd.), drugi dio, posvećen historijskoj nauci u SSSR-u, sa stalnim (recenzije i prikazi; iz Povijesnog odjela AN SSSR; kronika, nove knjige, članci u sovjetskoj periodici) i povremenim rubrikama (stvaralački put sovjetskih znanstvenika; međunarodne veze sovjetskih historičara; obilježavanje jubileja; itd.) i treći dio, posvećen historijskoj nauci u inozemstvu, sa stalnim (prikazi, recenzije; sa stranica inozemnih časopisa) i povremenim rubrikama (primjedbe na rasprave i kronika). Na koricama časopisa prati se važnija povijesna literatura objavljena u inozemstvu. Sadržaj svakog broja časopisa donosi se na ruskom, engleskom, francuskom i španjolskom jeziku. Rezimei važnijih priloga (na engleskom jeziku) i bilješke o autorima tih priloga (na ruskom jeziku) nalaze se na kraju časopisa.

Treći časopis — *NNI* — izdaje Institut za svjetsku povijest AN SSSR od 1957. god., a štampa ga izdavačko poduzeće »Pravda« u Moskvi. *NNI* izlazi šest puta godišnje na prosječno 185 stranica. Časopis uređuje urednički odbor na čijem je čelu, neprekidno od 1965. god., glavni urednik A. L. Naročnickij. Prilozi objavljeni u časopisu odnose se na teme iz novije i najnovije svjetske povijesti (od polovice XIX st. nadalje), a razvrstani su, po svom karakteru, u niz stalnih (članci; saopćenja; historiografija; kritika i bibliografija: recenzije, primjedbe o knjigama i nove knjige; naučni život), povremenih (uvodnici; sjećanja; dokumentarni prilozi; publikacije; iz inozemnih knjiga; anotacije; stranice o prošlosti; zagonetke drugog svjetskog rata; nauka o izvorima; itd.) i prigodnih rubrika (u povodu značajnijih obljetnica). Sadržaj svakog broja časopisa donosi se na ruskom i engleskom, a povremeno i na španjolskom jeziku. Rezimei važnijih priloga (na engleskom, a povremeno i na španjolskom jeziku) i bilješke o autorima tih priloga (na ruskom jeziku) nalaze se na kraju časopisa.

Četvrti časopis — *VI KPSS* — izdaje Institut za marksizam-lenjinizam pri CK KPSS od 1957. god., a štampa ga izdavačko poduzeće »Pravda« u Moskvi. Mjesečnik *VI KPSS* izlazi na prosječno 155 stranica. Časopis uređuje urednički odbor na čijem je čelu, neprekidno od 1965. god., glavni urednik A. P. Kosul'nikov. Prilozi objavljeni u časopisu odnose se na povijest KPSS, pitanja i probleme izgradnje socijalizma u sovjetskom društvu, problematiku međunarodnog komunističkog i radničkog pokreta i teme iz povijesti komunističkih partija i drugih, posebno socijalističkih zemalja, a razvrstani su, po svom karakteru, u niz stalnih (članci, saopćenja; konzultacije; ljudi, događaji činjenice; kritika i bibliografija: recenzije i prikazi, primjedbe o knjigama i bibliografija;

naučni život i kronika), povremenih (uvodnici; iz materijala višetomne Historije KPSS; protiv buržoaskih iskrivljavanja povijesti KPSS; pisma i primjedbe; historiografija i nauka o izvorima; dokumenti materijali; sjećanja; rasprave; propaganda i predavanja povijesti KPSS; odaziv čitatelja; iz iskustva partijskog rada) i prigodnih rubrika (u povodu značajnijih obljetnica). Na koricama časopisa prate se sovjetske knjige i brošure na teme iz povijesti KPSS i povijesti međunarodnog komunističkog i radničkog pokreta. Sadržaj svakog broja časopisa donosi se na ruskom, kineskom, engleskom, francuskom i njemačkom jeziku.

Bibliografija priloga iz ova četiri časopisa tematski je, kao što je već napomenuto, ograničena. U njoj su pretežno obuhvaćeni prilozi koji se odnose na povijest jugoslavenskih zemalja i SFRJ. Međutim, usprkos tome, u njoj nisu obuhvaćeni samo strogo povijesni prilozi, već i oni koji se odnose na problematiku jezika, književnosti, umjetnosti, znanstvenih veza itd., odnosno svi prilozi koji se na bilo koji način odnose na jugoslavenske zemlje i Jugoslaviju.² Uz to, u njoj su obuhvaćeni i važniji prilozi koji se odnose na teorijsko-metodološke probleme društvenih nauka, posebno historijskih. Doduše, ti prilozi ne odnose se na jugoslavenske zemlje i SFRJ, ali se ne odnose ni na jednu drugu zemlju ili narod, pa mogu, posebno zbog svog općeg značenja, biti uvršteni u ovaj prilog.³ Svi prilozi, nezavisno od toga je li autor iz SSSR-a, SFRJ ili neke druge zemlje navedeni su na ruskom jeziku (latinicom), a razvrstani su, po svom karakteru, u četiri osnovne grupe i to tematski (rasprave i članci, jugoslavenske knjige i časopisi, doktorske disertacije i naučni život) i kronološki (po povijesnim razdobljima ili vremenu događanja). Važnijim prilozima i prilozima, za koje iz naslova nije vidljivo na koji se problem ili razdoblje odnose, pridodato je nekoliko osnovnih napomena o sadržaju.

U *prvoj grupi* priloga (1) obuhvaćeni su rasprave i članci objavljeni u navedenim sovjetskim časopisima. Ovi prilozi razvrstani su u dva dijela: u prvom (1) dati su prilozi koji se mogu vremenski razvrstati, odnosno razvrstati po povijesnim razdobljima, a u drugom (2) oni koji se odnose na teorijsko-metodološka i jezična pitanja. *Prva podgrupa* (1) podijeljena je, opet, na pet dijelova: a) prilozi koji se odnose na razdoblje do 1918. godine, b) od 1918. do 1941. godine, c) od 1941. do 1945. godine, d) od 1945. godine i e) prilozi koji se mogu vremenski razvrstati ali ne po navedenim razdobljima, odnosno prilozi koji obuhvaćaju više navedenih vremenskih razdoblja. Kriteriji za ovu podjelu jesu ovi: do 1918. god. ne može se odrediti ni jedna godina (ili stoljeće) jednako značajna za povijest svih jugoslavenskih zemalja i naroda. Poslije 1918. god., odnosno nakon stvaranja Jugoslavije, lakše je odrediti ključne godine podjednako važne za povijest svih jugoslavenskih naroda, a te su 1941. i 1945. godina.

² Jedinu iznimku čine nekrolozi koji se nisu mogli razvrstati ni u jednu od grupa priloga u ovoj bibliografiji, a zbog svoje malobrojnosti nisu mogli sačinjavati posebnu grupu. Ipak se ovdje, zbog potpunosti bibliografije, navode: *Gudkov, V. P.* — Mate Hraste, *SS 3/1971, 127*; *Zelenin, V. V.* — *Karasev, V. G.* — Ferdo Čulinović, *SS 2/1972, 119*; *Čurkina, I. V.* — Milko Kos, *SS 6/1972, 123*.

³ Uostalom, neki prilozi, nezavisno od njihove koristi, morali su biti obuhvaćeni u ovoj bibliografiji. Tu se prvenstveno misli na prikaze, recenzije i osvrtne, odnosno obavještenja o jugoslavenskim knjigama i časopisima iz te problematike. Kako se ti prilozi nisu mogli ispustiti (zbog karaktera bibliografije) i kako se nastojala postići jedinstvenost u obradi problematike za sve grupe priloga u ovoj bibliografiji, logično je bilo da se i ta problematika obuhvati za sve i u svim, a ne samo za tu i jednu grupu priloga.

Druga podgrupa (2) podijeljena je na dva dijela: a) prilozi koji se odnose na teorijsko-metodološka pitanja društvenih nauka i b) na jezična pitanja. Unutar svake podgrupe i dijela prilozi su poredani po abecednom redu autora.

U *drugoj grupi* priloga (II) obuhvaćeni su prikazi, recenzije i osvrti (A) i obavještenja (B) o jugoslavenskim knjigama i časopisima. Ovi prilozi razvrstani su u podgrupe i dijelove na isti način kao i u prvoj grupi. Unutar svake podgrupe i dijela prilozi su poredani po abecednom redu naslova. Autori priloga, ukoliko su potpisani (u potpunosti ili kraticom), navedeni su iza naslova (u zagradi). U ovoj grupi nisu obuhvaćeni prikazi, recenzije, osvrti i obavještenja o knjigama i časopisima, ako autori ili izdanja nisu iz Jugoslavije. Naime, niz priloga koji bi se tematski mogli svrstati u ovu grupu, kao što su prikazi, recenzije, osvrti i obavještenja o knjigama i časopisima iz SSSR-a i drugih zemalja na teme iz povijesti jugoslavenskih zemalja i SFRJ, bibliografije važnijih članaka i materijala iz povijesti slavenskih naroda u sovjetskoj periodici (koje povremeno objavljuje časopis *SS*) itd., nisu ovdje uvršteni jer bi to bilo bibliografski nepotpuno: ne bi se obuhvatile sve knjige i časopisi iz SSSR-a (za to bi trebalo izraditi posebnu bibliografiju koja prelazi okvire navedenih časopisa i ovog priloga) i drugih zemalja na navedenu tematiku (za to bi trebalo izraditi posebne bibliografije za pojedine zemlje).

U *trećoj grupi* priloga (III) obuhvaćene su doktorske distercije za kandidate i doktore nauka obranjene na Moskovskom državnom sveučilištu (MGU), Lenjingradskom sveučilištu i Institutu za slavistiku i balkanistiku AN SSSR. One su razvrstane u podgrupe i dijelove na isti način kao i prilozi u prvoj i drugoj grupi. Unutar svake podgrupe i dijela, disertacije su razvrstane po abecednom redu autora.

U *četvrtoj grupi* priloga (IV), pod zajedničkim nazivom »Naučni život«, obuhvaćeni su prilozi, obavještenja i prikazi koji se odnose na kongrese, simpozije, konferencije, savjetovanja, zasjedanja, sjednice i sastanke međunarodnih naučnih komisija, komiteta i organizacija, kolokvije i seminare, znanstvene institute, zavode, ustanove i odjeljenja, suradnju sovjetskih i jugoslavenskih sveučilišta i znanstvenih institucija i posjete, predavanja i referate sovjetskih i jugoslavenskih znanstvenih radnika, izložbe i obilježavanja značajnijih obljetnica, rezultate historijskih i arheoloških istraživanja, itd., ukoliko se, bilo koji od tih priloga, odnosi na jugoslavenske zemlje i narode i SFRJ, i to u svim mogućim najrazličitijim oblicima. Da bi se preglednije mogao pratiti razvoj interesa i veza sovjetske historiografije prema našoj, ova grupa priloga nije podijeljena u podgrupe i dijelove. Uostalom, priloge obuhvaćene u ovoj grupi nije potrebno i nije moguće razvrstati na način kako je to učinjeno u trima prethodnim grupama. Zbog tih razloga, svi prilozi u ovoj grupi dati su po kronološkom redu, odnosno razvrstani su po godinama na koje se odnose, i to tako da se najprije navode oni prilozi koji sadrže datum, mjesec ili godišnje doba, a tek onda oni koji se odnose na cijelu određenu godinu. Jedino su prilozi koji se odnose na isto vremensko razdoblje navedeni po abecednom redu naslova priloga. Autori priloga, ukoliko su potpisani (u potpunosti ili kraticom), navedeni su iza naslova (u zagradi).

I Rasprave i članci

1. Povijesna razdoblja
- a) do 1918. godine:
- 1 ALPATOV, M. A. — Istoričeskaja koncepcija Jurija Križanića, *SS* 3/1966, 31—45. Autor svrstava J. Križanića, kroz analizu njegova djela »Politika«, u feudalne prosvjetitelje.
 - 2 AZBELEV, S. N. — Otvzuki Kulikovskoj bitvi v serbskom i ruskom fol'klore, *SS* 6/1970, 50—58. O pjesmi »Boj Rusa sa Tatarima« koju je 1891. g. u Bosni zapisao M. Kordunaš.
 - 3 BESKROVNYJ, L. G. — Rusko-tureckaja vojna 1877—1878 i osvoboditel'naja bor'ba balkanskih narodov, *VI*s 6/1967, 30—47.
 - 4 BIRMAN, M. A. — V. I. Lenin i bor'ba revoljucionnyh social-demokratov balkanskih stran protiv imperialističeskoj vojny v 1914—1915 gg., *SS* 2/1965, 6—21.
 - 5 ČURKINA, I. — O nekotoryh osobennostjah formirovanija slovenskoj nacii, *SS* 2/1968, 13—25. Rad se odnosi na razdoblje od sredine XVIII st. do 75-ih godina XIX stoljeća, a zasniva se na radovima jugoslavenskih autora.
 - 6 ČURKINA, I. V. — Političeskaja programma Matii Majara v 1848 godu, *SS* 5/1969, 22—34. O nacionalno-političkom programu Matije Majara Ziljskog, progresivnog slovenskog borca za nacionalnu samostalnost.
 - 7 DAMJANOVIĆ, P. — Jugoslavskaja naučnaja obščestvennost' k pjatidesjatiletiju Oktjabrja, *SS* 5/1967, 108—116. Pregled proslava (izdanja, manifestacija i sl.) Oktobra u jugoslavenskim zemljama od 1917. do 1967. godine.
 - 8 DOSTJAN, I. S. — Iz istorii rusko-serbskih svjazej v načale XIX v., *SS* 5/1970, 10—24. Rad se odnosi na razdoblje od 1804. do 1813. g., a uglavnom je posvećen razlozima za pojačani interes Rusije prema Srbiji. Zasnovan je na jugoslavenskim i sovjetskim radovima i sovjetskom arhivskom materijalu i pismima istaknutijih ruskih i srpskih ličnosti tog vremena.
 - 9 DOSTJAN, I. S. — K voprosu ob anglo-russkom soperničestve v Serbskom knjažestve v 30-e gody XIX v., *SS* 6/1966, 17—31. O uplitanju Engleske u srpsko pitanje 1837—1839. koje je, kao dopunski faktor, dovelo do ubrzavanja kraha rusko-srpskih odnosa. Pisano na osnovi literature i dokumenata iz Arhive vanjske politike Rusije. Autor se kritički osvrće na neobjektivne ocjene o ovom pitanju izražene u knjizi S. K. Pavlowitcha (*Anglo-Russian Rivalry in Serbia 1837—1839. The Mission of Colonel Hodges*. Paris 1961).
 - 10 DULIČENKO, A. D. — Stanovlenie i razvitie rusinskogo literaturnogo jazyka v Jugoslavii, *SS* 3/1972, 38—51. O naseljavanju dijela jugoslavenskog teritorija Rusinima (početkom XVIII st.) i stvaranju njihovog književnog jezika. Rad sadrži iscrpan pregled literature o tom problemu. Prilog: obrazac folklornog teksta.
 - 11 FREJDENBERG, M. M. — Dalmatinskoe krest'janstvo XIII—XIV vv., *SS* 5/1970, 24—36.
 - 12 FREJDENBERG, M. M. — Torgovlja dalmatinskogo goroda v XIII—XIV vv., *SS* 2/1967, 24—38. Rad se odnosi na gradove Zadar, Šibenik, Trogir i Split, a zasnovan

- je na arhivskom materijalu iz navedenih gradova.
- 13 FREJDZON, V. I. — Buržuaznye nacional-radikaly i druz'ja Parižskoj kommuny v Horvatii, *SS* 5/1965, 14—26. O pozitivnom odnosu Stranke prava prema Pariškoj komuni i utjecaju Komune na razvoj radničkog pokreta u Hrvatskoj. Rad je zasnovan na člancima iz tjednika »Hèrvatska« (organ Stranke prava) i jugoslavenskoj literaturi o tom pitanju.
- 14 FREJDZON, V. I. — Ob osobenostjah formirovanija nacii v horvatskih zemljah, *SS* 4/1969, 53—63. Rad se odnosi na razdoblje od kraja XVIII st. do 70-ih godina XIX stoljeća. Poseban značaj dat je problemu nacionalne diferencijacije između Hrvata i Srba. Rad sadrži pregled jugoslavenske i sovjetske povijesne literature o tom problemu.
- 15 GOL'BERG, M. Ja. — Eščo o serbskoj balade na Russkom Severe, *SS* 1/1967, 70—72. Polemika o prijevodima i porijeklu srpske balade »Jovo i Mara« ili »Dvoje milih«. Ova balada se prvi put u Rusiji spominje 1825. godine.
- 16 GOL'BERG, M. Ja. Zametki Franko na poljah knigi Markovića, *SS* 5/1966, 43—51. Pregled osnovnih ideja i djela Svetozara Markovića, koja su već početkom 1870-ih godina, preko M. Pavliha, bila poznata u Ukrajini. Posebno se izdvaja knjiga »Načela narodne ekonomije ili nauka o narodnom blagostanju« (sveska I — proizvodnja i teorija umnožavanja ljudstva —, Beograd 1874), koju je, na osnovu »Pregleda političke ekonomije (po Millu)« od N. G. Černiševskog, napisao Marković i kojom se, pri izradi svog udžbenika iz političke ekonomije, koristio Ivan Franko.
- 17 ILIĆ, D. — V. I. Lenin o položenu Serbii v pervoj mirovoj vojny, *SS* 2/1970, 82—85.
- 18 JOVANOVIĆ, J. — Otkliki na smert' L'va Tolstogo v Bosnii i Gercegovine, *SS* 3/1972, 61—67. O reagiranjima na smrt L. N. Tolstoja. Zasnovano na bosansko-hercegovačkoj štampi iz tog vremena i na »Stenografskom izvještaju o sjednicama bosansko-hercegovačkog Sabora god. 1910/11.« (I zasjedanje, sv. 2, Sarajevo 1911), posebno na 35. sjednici Sabora (23. X 1910) na kojoj je Kosta Majkić održao govor o L. N. Tolstoj (prva točka dnevnog reda) i na kojoj je odlučeno da Prezidijum Sabora BiH uputi izraze saučešća Prezidijumu dume u Petrogradu.
- 19 KARASEV, V. G. — Neopublikovannoe piš'mo V. Pelagića, *SS* 2/1965, 62—66. O pismu, otkrivenom u Centralnom državnom arhivu Oktobarske revolucije u Moskvi, koje je, 23/24. srpnja 1872. iz Praga, uputio V. Pelagić rukovodiocima Moskovskog slavenskog dobrotvornog društva.
- 20 KARASEV, V. G. — Otkliki na Parižskuju Komunu v južnoslavjanskoj revoljucionnoj pečati, *SS* 2/1971, 71—77. Prikaz članaka istaknutijih pristalica Pariške komune u jugoslavenskim zemljama, posebno S. Miletića (u »Zastavi«), F. Matasića (u »Hèrvatskoj«), F. Železnikara (sudionik Komune) i S. Markovića (u »Radeniku«). U članku su dati i prijevodi nekih originalnih tekstova S. Markovića o Pariškoj komuni, kao »Pariška komuna« (»Radenik« od 17/29. IV 1971.), »Poraz Pariške komune« (»Radenik« od 1. VI 1971) i »Bijeli teror« (»Radenik« od 8, 10, 13, 15. i 21. VI 1971).

- 21 KARASEV, V. G. — Sotrudništvo serbskogo demokrata Živoina Žuevića v gazete »S.-Peterburgskie vedomosti« v 1864 godu, *SS* 6/1968, 39—56. Prikaz članaka (o društvenom životu, književnosti i unutrašnjoj i vanjskoj politici Srbije i o povijesti Srbije, Crne Gore, Hercegovine i Bugarske) Ž. Žujovića objavljenih 1864. g. u »S.-Petrogradskim novinama« (redaktor V. F. Korš) i časopisu »Glas«. K. Popović, Žujovićev prijatelj, pisao je, za ista glasila, iz Srbije.
- 22 KARASEV, V. G. — Sotrudništvo Živoina Žuevića v »Sovremennike« (1863—1865), *SS* 1/1971, 41—59. Prikaz Žujovićevih monografskih članaka »Slavenski jug« (6/1863) i »Srpsko selo« (5/1866).
- 23 KARASEV, V. G. — Staraja fotografija zagovorila, *SS* 1/1970, 94—98. O fotografiji koja dokazuje da su Anastasijević, Vukolić i Žujović bili pripadnici tajne ruske revolucionarne organizacije »Zemlja i Volja« (1861—1863) koja se rukovodila idejama N. G. Černiševskog.
- 24 KNJAŽECKAJA, E. A. — Svjazi Rusii s Dalmacijej i Bokoj Kotorskoj pri Petre I, *SS* 5/1973, 46—70.
- 25 KOLJADA, G. I. — Iz istorii južno-vostočnoslavjanskih knjigopisatnyh svjazej v XVI—XVII vv., *SS* 4/1966, 34—44. O prvim južno-slavenskim izdanjima štampanim ćirilicom i izrađivanju inicijala, koje autor dovodi u vezu sa moskovskom školom.
- 26 KUZ'MIN, A. I. — MIRONOV, S. A. — Pis'ma F. Miklošiča k M. P. Pogodinu, *SS* 6/1966, 66—74. O 10 pisama (na njemačkom jeziku), koje je Miklošič, od 16. I 1847. do 3. IV 1851. g., uputio iz Beča Pogodinu, a koja su u vezi s raspačavanjem Miklošičevih knjiga u Rusiji.
- 27 LEŠČILOVSKAJA, I. I. — Ljudevit Gaj, *SS* 2/1973, 37—44. U članku se donose biografija Lj. Gaja i pregled političkih koncepcija u vrijeme Ilirskog preporoda.
- 28 LEŠČILOVSKAJA, I. I. — O social'noj suščnosti i periodizaciji horvatskoga nacional'noga Vozroždenija, *SS* 5/1971, 37—47. Pregled važnijih stavova i djela o Ilirskom preporodu od kraja XIX st. do danas (1971. g.), sa posebnim osvrtom na specifične probleme ilirizma u pojedinim hrvatskim regijama.
- 29 LEŠČILOVSKAJA, I. I. — Rol' goroda v formirovanii horvatskoj nacional'no-osvoboditel'noj ideologii v pervoj polovine XIX veka, *SS* 4/1970, 80—90.
- 30 LEŠČILOVSKAJA, I. I. — FREJ-DZON, V. I. — Revolucija 1848—1849 godov i ugnennye narody Avstrijskoj imperii, *SS* 6/1973, 29—51.
- 31 MAKOVA, E. S. — Sostojanje zagrebskoj trgovli v seredine XVI v. po dannym tamožennyh zapisej gorodskoj kommuny, *SS* 4/1966, 44—55.
- 32 MANUSEVIČ, A. Ja. — Velikij Oktjabr' i obrazovanie v 1917—1918 gg. novyh gosudarstv v Evrope, *VIs* 11/1968, 21—40.
- 33 MORDUHOVIČ, L. M. — Neopublikovannyj traktat Jurija Križanića, *SS* 2/1966, 66—71. O traktatu »Ne non extrahendo frumendo« (Biblioteka Sinodske tipografije, CGADA, f. 381, № 1799, ll. 715—717) u kojem se govori o štetnosti izvoza žitarica i ostalih poljoprivrednih proizvoda.
- 34 NAUMOV, E. P. — K istorii agrarnogo prevorota v Serbii v 30-h godah XIX veka, *SS* 5/1971, 58—67.

- 35 NAUMOV, E. P. — Puti i tendenciji ekonomičeskog razvitija Srbije v XIII—XIV vv., *SS* 3/1970, 40—52.
- 36 NEDZEL'SKIJ, F. V. — K voprosu ob izučenii naučnog nasledija R. I. Boškovića, *SS* 5/1966, 69—71. O životu i djelu R. Boškovića i njegovim vezama s naučnicima Rusije (Bošković, čije je radove poznao i visoko cijenio Lomonosov, 1760. g. izabran je za počasnog člana Petrogradske AN).
- 37 OČAK, I. D. — Neizvestnoe pis'mo Filipa Filipovića, *SS* 1/1966, 66—68. Original i prijevod pisma koje je Filipović prosinca 1918. g. uputio iz Budimpešte rukovodstvu Jugoslavenske komunističke grupe RKP(b) u Moskvi, odn. sekretaru te grupe u to vrijeme — L. Vukičeviću.
- 38 PETROVIĆ, N. — Oktjabr'skaja revolucija i narody Jugoslavii, *SS* 4/1967, 31—44. Rad sadrži pregled političkih događaja u jugoslavenskim zemljama 1917—18. g. nastalih pod utjecajem Oktobra, a zasnovan je na jugoslavenskim dokumentima i literaturi.
- 39 PISAREV, Ju. A. — Germano-avstrijskie plany na Balkanah v gody pervoj mirovoj vojny, *NNI* 2/1973, 72—86. Dosadašnji rezultati istraživanja nadopunjeni novim arhivskim materijalima (o djelovanju N. Pašića — »tajni dosje«) koji omogućavaju otkrivanje novih momenata u politici Njemačke i Austrije 1914. godine.
- 40 PISAREV, Ju. A. — K istorii sozdanija jugoslavskogo nacional'nogo gosudarstva v 1918 godu, *SS* 6/1968, 12—18.
- 41 PISAREV, Ju. A. — Okkupacija Srbije Avstro-Vengrije i bor'ba serbskogo naroda za svoje osvoždenie v 1916—1918 gg. (do proryva Salonikskogo fronta), *SS* 4/1965, 28—40.
- 42 PISAREV, Ju. A. — Rol' mass v osvoboždenii Srbije i Černogorii ot okkupacii v 1918 g., *NNI* 3/1965, 82—91.
- 43 PISAREV, Ju. A. — Saraevskoe ubijstvo 28. ijunja 1914 g., *NNI* 5/1970, 49—67.
- 44 PISAREV, Ju. A. — Sovetskaja Rossija, Antanta i sozdanie jugoslavskogo gosudarstva, *NNI* 4/1967, 43—54. Rad je zasnovan na jugoslavenskom i sovjetskom arhivskom materijalu, a odnosi se na podršku i utjecaj Sovjetske republike na jugoslavenski oslobodilački pokret 1917—18. g. i na djelovanje Antante u to vrijeme, posebno na njen napor u onemogućivanju revolucionarne borbe jugoslavenskih naroda.
- 45 PISAREV, Ju. A. — Sovetsko-serbskie otnošenija v period Bresta i jugoslavjanskaja problema, *VI* 8/1973, 29—39. Rad je zasnovan na jugoslavenskom arhivskom materijalu i literaturi, a sadrži prikaz djelatnosti srpske diplomatske misije u Sovjetskoj Rusiji i sovjetsko-srpskih odnosa od pobjede Oktobarske revolucije do kraja 1918. g. (srpska diplomatska misija se, nakon proglašenja Kraljevine SHS, povlači i prekida svoje djelovanje u cijelosti).
- 46 POPOV, G. V. — Russkaja ikona iz Nacional'nogo muzeja v Belgrade, *SS* 6/1970, 81—84. O ikoni »Roždenstvo Bogomateri« (kraj XIV st.).
- 47 PUCKO, V. G. — Pamjatnik drevneserbnoj živopisi v Moskovskom Kremlje, *SS* 2/1973, 68—73. O ikoni »Predsta carica« ili »Car' carem« (kraj XIV st.), koja se nalazi u Uspenskom saboru u Moskvi.

- 48 PUCKO, V. G. — Pamjatnik srednevekovoj serbskoj živopisi u Troice-Sergievom manastyre, *SS* 6/1965, 54—58. O ikoni »Ana s djevicom Marijom« (početak XIV st.).
- 49 ROGOV, A. I. — Belgradskaja ikona s izobraženiem Dmitrija Solunskogo i Carja Mamaja, *SS* 5/1968, 58—62. O ikoni (početak XVII st.) koja se čuva u Muzeju srpske pravoslavne crkve u Beogradu.
- 50 ROGOV, A. I. — Čaša Ivana Groznog v serbskom monastyre, *SS* 3/1968, 80—81. O čaši I. Groznog koju je on darovao 1559. g. Mileševskom manastiru, kao i o vezama srpskih kaluđera s Rusijom u XVI st. i srodstvu I. Groznog sa srpskim despotima.
- 51 RYŽOVA, M. I. — Motivy poezii A. V. Kol'cova v tvorčestve Josipa Murna, *SS* 5/1972, 42—53.
- 52 SLAVIN, G. M. — SUMAROKOVA M. M. — V. I. Lenin i serbskaja socialdemokratija v period Balkanskih vojn i pervoj mirovoj vojny, *SS* 2/1970, 68—82. Rad je zasnovan na sovjetskoj i jugoslavenskoj literaturi i materijalima iz Centralnog državnog arhiva Oktobarske revolucije i Centralnog partijskog arhiva Instituta marksizma-lenjinizma pri CK KPSS u Moskvi, a sadrži prikaz Lenjinovih stavova o srpskoj socijaldemokraciji, djelovanju F. Filipovića i poznanstvu T. Kaclerovića sa Lenjinom.
- 53 SMIRNOV, Ju. I. — Serbskaja ballada na Russkom Severe, *SS* 6/1965, 54—60. O srpskoj baladi »Jovo i Mara« koja je u Rusiji prvi put objavljena 1865. g. u zborniku »Pčela«. Prilog: tri verzije ove balade.
- 54 SUMAROKOVA, M. M. — Novye dannye o načale revoljucionnoj dejatel'nosti Filipa Filipovića, *SS* 1/1967, 56—60. Prikaz revolucionarne djelatnosti F. Filipovića od 1899. do 1919. g. (u Rusiji 1899—1918, u Srbiji 1912—1916, u Beču (zator) i Budimpešta do 1919. g., odn. do povratka u Srbiju). Zasnovano na Filipovićeve djelu »Boško Bošković« i na materijalima iz Centralnog državnog arhiva Oktobarske revolucije i Fonda ministarstva pravde i departmana policije za 1905/6. koji se odnose na sudsku istragu petrogradske grupe RSDRP, a kojoj je pripadao i F. Filipović.
- 55 VINOGRADOV, S. A. — K voprosu o sozdanii tipografii v Serbskom knjažestve v 30-h godah XIX veka, *SS* 5/1969, 76—78.
- 56 VINOGRADOV, S. A. — O nekotoryh voprosah razvitija trgovli v Serbii v 20—30-h godah XIX veka, *SS* 6/1971, 53—61.
- 57 VULETIĆ, V. — Černyševskij o serbskoj narodnoj poezii, *SS* 5/1965, 53—60.
- 58 VULETIĆ, V. — I. S. Turgenjev i serbskaja literatura, *SS* 1/1969, 24—33. O prijevodima Turgenjevljevih djela i njegovu utjecaju na srpsku književnost u drugoj polovini XIX stoljeća.
- 59 ZAJCEV, V. K. — »Knjaz'« Makiavelli i »Osman« Gundulića, *SS* 3/1972, 31—38. O razlikama i sličnostima u poimanju državne vlasti kod Machiavellija (»Il Principe«) i Gundulića (»Osman«).
- 60 ZAJCEV, V. K. — Slavjanskij podvig v Hotinskoj bitve 1621 goda i ego otraženie v epičeskoj poeme Gundulića »Osman«, *SS* 1/1968, 61—67.

- 61 ZELENIN, V. V. — V. I. Lenin o nacionalnoj revoluciji južnoga slavjanstva, *SS* 2/1969, 3—10. Prikaz Lenjinovih članaka (»Pravda« 1912. i »Socijaldemokrat« 1914. g.) o značenju rata za oslobodilačke pokrete naroda Balkana.
- 62 ZELENIN, V. V. — BIRMAN, M. A. — LENŠINA, M. I. — SUMAROKOVA, M. M. — Kontakty V. I. Lenina s dejateljami revolucionnogo rabočego dviženija zarubežnyh slavjanskih stran, *SS* 2/1970, 119—143. Rad sadrži, među ostalim, prijevod članka T. Kaclerovića o njegovom susretu s Lenjinom na Drugoj cimervaldskoj konferenciji u Kienthalu (1916. g.). članak je prvi put objavljen u »Radniku« od 27. I 1924., a ponovo je objavljen u »Kommunistu« od 2. IV 1964. godine.
- 63 ZJUJUKINA, T. E. — Zabastovačnoe dviženie v Serbii nakanune Balkanskih vojn, *SS* 1/1970, 42—54. O ulozi Srpske socijaldemokratske partije i Glavnog radničkog saveza u štrajkaškom pokretu u Srbiji (1907—1912) i značaju »Pravila o štrajkovima« (1907. g. — IV kongres GRS).
- 64 ŽUKOVSKAJA, L. P. — Voprosy N. P. Rumjanceva k Vuku Karadžiću i otvety na nih, *SS* 5/1966, 75—78. O Rumjancevlijevim pismima (kružok Rumjanceva bavio se otkrivanjem starih rukopisa, sastavljanjem prvih arheografskih opisa, naučnih kataloga i paleografskim i historijsko-filološkim istraživanjima) i Karadžićevim odgovorima na njih. Pisma se čuvaju u Državnoj biblioteci SSSR-a »V. I. Lenin«.
- b) 1918—1941. godina:
- 65(1) ANAN'EV, V. I. — Inostrannye sovety rabočih i krest'jan v Sovetskoj Rossii (1918—1921), *NNI* 5/1967, 82—91.
- 66(2) BLINOVA, T. P. — SLAVIN, G. M. — SUMAROKOVA, M. M. — K istorii sozdanija Kommunističeskoj partii Jugoslavii, *SS* 4/1969, 36—44.
- 67(3) BOGDANOV, M. B. — Razrabotka marksistsko-leninskoj koncepcii razvitija serbskoj literatury v 30-e gody, *SS* 6/1968, 3—16. Prikaz razvitka srpske književnosti između dva rata, s posebnim naglaskom na 30-e godine, odn. »socijalnu literaturu«.
- 68(4) DIMITRIJEVIĆ, S. — Velikij Oktjabr' i revolucionnoe dviženie na jugoslavskih territorijah (1918—1920), *VI*s 8/1967, 3—21.
- 69(5) FLAKER, A. — Sovetskaja literatura v Jugoslavii s 1918 po 1934 god, *SS* 6/1967, 21—27.
- 70(6) IL'INA, G. Ja. — Osnovnye tendencii razvitija horvatskoj literatury v mežvoennyj period (1918—1941), *SS* 1/1966, 25—35.
- 71(7) JAZKOVA, A. A. — Malaja Antanta i Mjunhen, *NNI* 4/1967, 61—72.
- 72(8) JAZKOVA, A. A. — Malaja Antanta i problemy kollektivnoj bezopasnosti v vostočnoj Evrope (1933—1934 gg.), *NNI* 6/1972, 84—98.
- 73(9) JAZKOVA, A. A. — Obrazovanie Maloj Antanty, *VI*s 11/1972, 45—62.
- 74(10) JERMENKO, A. I. — Vstreča s Oleko Dundićem, *NNI* 5/1967, 104—106. Sjećanje sovjetskog maršala Jermenka na susret (siječanj 1920. g.) s A. Dundićem. Odlomak iz knjige »Služba Rodine«.
- 75(11) KALLOŠ, A. V. — Iz istorii horvatskoj realističeskoj dramy 30-h godov, *SS* 1/1971, 67—77. Rasprava o Krležinoj trilogiji »Glumbajevi«

- (1929–1931), Feldmanovim drama-
ma »Iz mraka« (1939) i »U pozadi-
dini« (1939) i nekim Matkovićevim
dramama iz ciklusa »Ples smrti«
(1934–1947).
- 76(12) MARKOV, D. F. — Socialisti-
českie literatury v slavjanskih strana-
nah 20–30-h godov i mirovoj lite-
raturnyj process, *SS* 5/1967, 19–37.
- 77(13) OČAK, I. D. — Avtobiografija
jugoslavskogo komunista Vladimi-
ra Čopića, *SS* 2/1967, 66–69. Ori-
ginalni tekst autobiografije koju je
V. Čopić (ovdje potpisan kao V.
Senjko) napisao 24. XII 1929. u
Moskvi.
- 78(14) OČAK, I. D. — Jugoslavjan-
skije Sovety v Rossii v 1918–1921
godah, *VI* 6/1966, 44–56. Rad je
zasnovan na novom arhivskom ma-
terijalu i podacima iz štampe tog
vremena.
- 79(15) RJABOVA, E. I. — O litera-
ture »izmov« i ee službe revoljucii,
SS 3/1973, 54–61. O novim stru-
janjima u slovenskoj književnosti
20–30-ih godina ovog stoljeća.
- 80(16) RJABOVA, E. I. — Sloven-
skaja revoljucionaja poezija 20-h
godov, *SS* 3/1967, 12–22. O utjec-
aju ideja Oktobra na slovenski
ekspresionizam. Poseban osvrt na
stvaralaštvo S. Kosovela, T. Seliš-
kara i M. Klopčiča.
- 81(17) SLAVIN, G. M. — SUMARO-
KOVA, M. M. — Iz istorii obrazo-
vanija Kommunističeskoj partii Ju-
goslavii, *VI KPSS* 4/1969, 122–128.
U povodu 50-e obljetnice KPJ —
SKJ.
- 82(18) TESEMNIKOV, V. A. — Iz
istorii Sojuza Kommunističeskoj
Molodeži Jugoslavii v mežvoennyj pe-
riod (1919–1941), *SS* 1/1972, 35–
48. U radu je, među ostalim, dat
pregled najvažnijih djela sovjetskih
(od 1920-ih) i jugoslavenskih autora
(od 1950-ih godina) o SKOJ-u.
- 83(19) VOLKOV, V. K. — Operacija
»Tevtonskij meč«, *NNI* 2/1966,
31–44 i *NNI* 3/1966, 47–60. Od-
lomci iz istoimene knjige o atentatu
na jugoslavenskog kralja Aleksandra
i francuskog ministra vanjskih po-
slova L. Barthoua u Marseilleu (9.
X 1934. g.).
- 84(20) VOLKOV, V. K. — Vnešnjaja
politika Jugoslavii v 1935–1936 gg.,
SS 1/1965, 34–46.
- 85(21) ZELENIN, V. V. — K bio-
grafii Dundića, *SS* 4/1968, 104–
113. Biografija A. Dundića zasno-
vana uglavnom na već objavljenoj
Dundićevoj biografiji u časopisu
»Voronežskaja kommuna« od 18. X
1919. g. (potpisana s Arh-skij),
premda dopunjena arhivskim do-
kumentima, sjećanjima suvremeni-
ka i podacima iz časopisa koji su
izlazili u vrijeme građanskog rata.
- c) 1941–1945. godina:
- 86(1) BUŠUEVA, T. S. — »Russkie«
roty i batal'ony v Narodno-osvo-
boditel'noj armii Jugoslavii, *SS* 3/
1972, 11–21. U radu je dat prikaz
sudjelovanja sovjetskih građana (oko
6.000) u NOB-u jugoslavenskih na-
roda, a na osnovu dokumentacio-
nog materijala o NOVJ-i i parti-
zanskim četama i odredima, poda-
taka iz štampe, sjećanja i izjava
sovjetskih i jugoslavenskih sudioni-
ka NOB-a itd. Dat je i pregled
literature o ovom pitanju.
- 87(2) GIBIANSKIJ, L. Ja. — Proble-
my issledovanija revoljucii i sta-
novlenija narodnoj vlasti v Ju-
goslavii, *SS* 6/1972, 28–48. Osvrt na
važnija pitanja istraživanja nastanka
i razvoja narodne vlasti u Jugosla-
viji 1941–1945. g. u poslijeratnoj
jugoslavenskoj povijesnoj literaturi.

- 88(3) GIBIANSKIJ, L. Ja. — Rasstanovka klassovyh sil v Jugoslavii v 1944—1945 gg., *SS* 1/1967, 3—19.
- 89(4) GIBIANSKIJ, L. Ja. — ZELENIN, V. V. — SSSR i bor'ba jugoslavskih trudjaščihša za narodnuju respubliku, *SS* 6/1970, 7—27.
- 90(5) GRIŠINA, R. P. — K probleme narodnogo fronta v stranah Central'noj i Jugo-Vostočnoj Evropy (1944—1945), *SS* 2/1969, 10—19. O ulozi NF, čiju taktiku je razradila Kominternu, u slamanju buržoaske kontrarevolucije u Jugoslaviji.
- 91(6) JAKOVLEVA, N. B. — Poezija Jugoslavii v gody narodnoosvoboditel'noj bor'by (1941—1945), *SS* 3/1969, 43—55.
- 92(7) SEV'JAN, D. A. — Kommunističeskaja partija vo glave narodno-osvoboditel'noj bor'by i narodnoj revoluciji v Jugoslavii, *NNI* 6/1965, 37—51. U povodu 20-e obljetnice socijalističke Jugoslavije.
- 93(8) SLAVIN, G. M. — Iz istorii sozdanija socialističkej Jugoslavii, *SS* 6/1965, 3—12. Rad se odnosi na razdoblje od 1941. do 1945. godine.
- 94(9) SLAVIN, G. M. — Ob otklikah v SSSR na vostanie v Jugoslavii (1941. god), *SS* 4/1972, 18—31. Iscrpan prikaz članaka i manifestacija u SSSR-u 1941. g. u povodu otpočinjanja narodnog ustanka u Jugoslaviji. U radu je sadržana i informacija o prvom pojavljivanju Titova imena (III, 1942. g.) u sovjetskoj štampi («Kommunističeskij Internacional» 1—2/1942) i «Soviet war news» 201/1942).
- 95(10) SLAVIN, G. M. — Sovetskaja obščestvennost' i Antifašistskoe veče narodnogo osvobođenija Jugoslavii, *SS* 3/1969, 14—27. Prikaz sovjetskih članaka i brošura (1941—1944) na temu NOB-a u Jugoslaviji, naročito o zasjedanjima AVNOJ-a.
- 96(11) ZELENIN, V. V. — Sovetsko-jugoslavskoe boevoe sodružestvo v gody vtoroj mirovoj vojny, *VIs* 9/1965, 25—36.
- 97(12) ZELENIN, V. V. — Učastie sovjetskih ljudej v narodno-osvoboditel'noj vojne Jugoslavii, *SS* 6/1965, 35—40. Rad se uglavnom odnosi na kraj 1943. i cijelu 1944. godinu, a zasniva se na sovjetskoj povijesnoj literaturi i štampi.
- 98(13) ZELENIN, V. V. — Važnaja istoričeskaja vеха (k 30-j godovščine Vtoroj sesii Antifašistskogo veča narodnogo osvobođenija Jugoslavii), *SS* 6/1973, 3—11.
- 99(14) ZELENIN, V. V. — SLAVIN, G. M. — Vklad narodov Jugoslavii v razgrom fašizma, *NNI* 6/1970, 62—78. Prikaz političke situacije i vojnih operacija u Jugoslaviji od 1941. do 1945. g. i knjiga sovjetskih i jugoslavenskih autora na temu NOB-a i socijalističke revolucije u nas.
- 100(15) ŽIVKOVIĆ, D. — Nekotorye voprosy sozdanija novogo jugoslavskogo gosudarstva, *SS* 3/1971, 22—37. Rasprava o karakteru i etapama razvoja narodne vlasti u Jugoslaviji (1941—1945).
- d) od 1945. godine:
- 101(1) AVANESOV, R. I. — K itogam raboty nad Obščeslavjanskim lingvističeskim atlasom (1958—1964 gg.), *SS* 1/1965, 46—55. O problemima i rezultatima rada na stvaranju Opčeslavenskog lingvističkog atlasa od 1958. (IV međunarodni kongres slavista u Moskvi) do 1964. godine. Pri izradi OLA sudjelovali su, od jugoslavenskih slavista, M. Hraste, J. Vuković i dr.

- 102(2) BOGDANOV, M. — Nekotore voprosy razvitija kul'tury v Jugoslavii 1945—1950 godov, *SS* 4/1972, 56—70. Rad je zasnovan na jugoslavenskim statističkim podacima i literaturi, a odnosi se na razvoj prosvjete i školstva.
- 103(3) GIBIANSKIJ, L. Ja. — Potsdam i Jugoslavija, *NNI* 4/1970, 12—23. Prikaz napora pri stvaranju nove Jugoslavije u vrijeme Potsdamske konferencije (VI—VIII, 1945. g.) i za trajanja DFJ, s posebnim naglaskom na držanju Velike Britanije, SAD i SSSR-a prema stvaranju Jugoslavije.
- 104(4) GIBIANSKIJ, L. Ja. — Razgrom buržoaznoj opoziciji i zakrepljenje pobjede narodnoj revoluciji v Jugoslavi (ijun' 1945—janvar' 1946), *SS* 3/1968, 3/1968, 3—18.
- 105(5) IL'INA, G. Ja. — Problematika ekspressionizma v sovremennom jugoslavskom literaturovedenii, *SS* 6/1970, 37—43. Pregled poslijeratnih radova jugoslavenskih autora o našem ekspressionizmu.
- 106(6) JAKOVLEV, N. N. — Protiv antinaučnih upražnenij S. Kostića, *VI*s 9/1967, 42—65. Opširan kritički osvrt na knjigu »Međunarodni odnosi i međunarodno pravo« (Zagreb 1966, 535 s.) od S. N. Kostića, posebno na dijelove u kojima se interpretira sovjetska vanjska politika (1914—1963).
- 107(7) KANDEL', E. P. — K kritike buržoaznyh i revizionistskih koncepcij o teoretičkoj i revolucionarno-praktičskoj dejateljnosti F. Engel'sa, *VI KPSS* 11/1970, 87—101. Kritika upućena jugoslavenskim filozofskim teoretičarima, posebno onima oko »Praxisa«, zbog njihovog navodnog nastojanja da učenje F. Engelsa odvoje i suprotstave učenju K. Marxa. U članku je dat prikaz pojedinih brojeva »Praxisa« (posebno članaka G. Petrovića, V. Mikecina i A. Pažanina), Bledskog savjetovanja filozofa (1960. g.) i Korčulanske ljetne škole na temu »Marx i revolucija« (1969. g.).
- 108(8) NIKIFOROV, L. A. — Pro-myšlennoe razvitie socialističkoj Jugoslavii, *VI*s 11/1965, 43—54. Rad sadrži pregled industrijskog razvoja Jugoslavije od 1945. do 1964. g. uz usporedbe s predratnim stanjem, a zasnovan je na jugoslavenskim statističkim podacima i literaturi. Posvećen je 20-oj obljetnici FNRJ — SFRJ.
- 109(9) ŠICEL, M. — Horvatskaja literatura posle vtoroj mirovoj vojny, *SS* 5/1968, 32—40.
- 110(10) USIJEVIČ, M. A. — ŠABUNINA, V. I. — Nekotorye voprosy industrializacii evropejskih socialističkih stran, *VI*s 9/1967, 27—42. Globalna usporedba industrijskog razvoja socijalističkih zemalja Evrope s djelomičnim prikazom poslijeratnog razvoja Jugoslavije.
- e) više povijesnih razdoblja:
- 111(1) DORONINA, R. F. — Poezija Desanki Maksimović, *SS* 4/1968, 69—81. Rad sadrži prikaz života D. Maksimović (1898—) i analizu njenih pjesama (od početka stoljeća do 1968. g.).
- 112(2) POKROVSKAJA, G. — Leonid Leonov v Jugoslavii, *SS* 3/1968, 68—70. Rad obuhvaća razdoblje od 1931. do 1964. g., a odnosi se na prijevode, postavljene predstave i boravak L. Leonova u Jugoslaviji.
- 113(3) POKROVSKAJA, G. D. — Stanislavskij v Jugoslavii, *SS* 1/1972, 105—110. Rad obuhvaća razdoblje od 1902. (prvi prikaz stvaralaštva K. S. Stanislavskog u zagrebačkim »Narodnim novinama«

- od 24. XI) do 1963. g., a odnosi se na radove o Stanislavskom (štampa, časopisi, knjige) i njegove prijevode u Jugoslaviji, kao i na njegov boravak i sjećanja s gostovanja u Jugoslaviji (MHAT — 1920—1922. g.).
- 114(4) STEPANOV, G. Ju. — Josip Broz Tito (K 80-letiju so dnja roždenija), *VI KPSS* 5/1972, 112—114.
- 115(5) SVIRIDA, I. I. — Hudožestvennaja kul'tura zarubežnyh slvjanskih narodov v sovjetskoj nauke, *SS* 5/1967, 67—77. Prikaz istraživanja iz područja likovne, muzičke i kazališne umjetnosti slavenskih naroda, među ostalim i jugoslavenskih, od 20—30-ih godina (prva istraživanja i izdanja) do 50—60-ih godina XX stoljeća.
- 116(6) ZLYDNEV, V. I. — Izučenie zarubežnyh slvjanskih literatur v Sovjetskom Sojuze (1917—1967 gg.), *SS* 5/1967, 53—67.
2. Pitanja metodologije historijskih nauka i jezika
- a) metodološka pitanja:
- 117(1) AVTOKRATOV, V. N. — Obščaja teorija arhivovedenija, *VIs* 8/1973, 59—73.
- 118(2) BRAHMAN, B. — ŠPEJER, G. — Minimum ili maksimum dokumentacii?, *VIs* 8/1966, 107—113. Rad o problemima očuvanja i razvrstavanja (izbora) dokumentacije potrebne za historijska istraživanja, s posebnim osvrtom na to pitanje u DR Njemačkoj.
- 119(3) ČISTOZVONOV, A. N. — Ponjatje i kriterii obrativosti i neobrativosti istoričeskogo processa, *VIs* 5/1969, 78—92. O pitanju promjenljivosti i nepromjenljivosti povijesnih procesa kroz analizu tih kategorija u razvoju svjetskog kapitalizma.
- 120(4) GALKIN, I. S. — KOLPAKOV, A. D. — Osnovnye problemy istoriografii novogo vremeni, *VIs* 10/1965, 67—89. U radu je dat prikaz razvoja buržoaske historiografije u Evropi i Americi (polovina XIX — sredina XX st.), s posebnim osvrtom na odnos marksizma i buržoaske historiografije, te odnos historijskih nauka s drugim društvenim naukama.
- 121(5) GUKOVSKIJ, A. I. — O nekotoryh terminah vspomogatel'nyh istoričeskikh disciplin, *VIs* 10/1965, 60—67.
- 122(6) GULYGA, A. V. — Ponjatje i obraz v istoričeskoj nauke, *VIs* 9/1965, 3—15. Rasprava o metodama i granicama apstrakcije u istraživanju povijesnih činjenica. U radu je data kritika M. Weberove teorije »idealnih tipova« i analiza marksističke koncepcije povijesti.
- 123(7) IVANOV, G. M. — K voprosu o ponjatii »fakt« v istoričeskoj nauke, *VIs* 2/1969, 73—88. O razlikama u određivanju i definiranju pojma »povijesna činjenica« u marksizmu, s jedne strane, i u suvremenim teorijama na Zapadu (neokantizam, neopozitivizam i sl.), s druge strane.
- 124(8) KAHK, Ju. — Nužna li novaja istoričeskaja nauka?, *VIs* 3/1969, 41—55. Osvrt na pesimističke stavove suvremene buržoaske historiografije o perspektivi historijskih nauka, posebno nakon učestalijih upotreba matematičkih i statističkih metoda u istraživanju prošlosti. Autor se zalaže za primjenu kvantitativnih metoda u historiji, posebno što ona nije i ne može biti suprot-

- stavljena marksističkoj historijskoj nauci.
- 125(9) KAŽDAN, A. P. — O rabote istorika: put' issledovanja, *VI*s 11/1968, 104—114.
- 126(10) KILUNOV, A. F. — Primenenie konkretno-sociologičeskikh issledovanij v istoričeskoj nauke, *VI*s 1/1972, 34—49.
- 127(11) LAPTIN, P. F. — O roli gipotezy v istoričeskom issledovanii, *VI*s 1/1970, 75—89.
- 128(12) LAVROVSKIJ, V. M. — K voprosu o predmete i metode istorii kak nauki, *VI*s 4/1966, 72—78.
- 129(13) MARKARJAN, E. S. — Ob osnovnyh principah sravnitel'nogo izučeniya istorii, *VI*s 7/1966, 18—32.
- 130(14) MARKOV, D. F. — Sravnitel'no-istoričeskie i kompleksnye issledovanja v obščestvennyh naukah (iz opyta izučeniya istorii i istorii kul'tury narodov central'noj i jugo-vostočnoj Evropy), *VI*s 10/1973, 80—96.
- 131(15) PALLI, H. — Primenenie perfokart v istoričeskikh issledovanijah, *VI*s 11/1965, 90—99.
- 132(16) SEMJONOV, Ju. I. — Kategorija »social'nyj organizm« i ee značenje dlja istoričeskoj nauki, *VI*s 8/1966, 88—107. U radu je data definicija historije kao nauke koja se bavi istraživanjem razvoja »socijalnog organizma«. Autor pod tim pojmom razumijeva ono što se inače u sociološkoj literaturi naziva »globalnim društvom«.
- 133(17) SOBUL', A. — Nekotorye voprosy statističeskogo izučeniya social'noj istorii, *NNI* 2/1967, 29—39.
- 134—(18) ŠTAERMAN, E. M. — K probleme strukturnog analiza v istorii, *VI*s 6/1968, 20—38.
- 135(19) VARŠAVČIK, M. A. — Voprosy logiki storičeskogo issledovanja i istoričeskij istočnik, *VI*s 10/1968, 76—90.
- 136(20) ŽILIN, P. A. — O problemah istorii vtoroj mirovoj vojny, *NNI* 2/1973, 3—20. Teorijsko-metodološka rasprava o pitanjima (karakteru i raznovrsnosti neprijateljske koalicije, politike i strategije, nacionalno-oslobodilačkoj borbi narodnih masa i sl.) i načinu istraživanja problematike drugog svjetskog rata (bogatstvo pitanja nameće kompleksniji pristup u istraživanju, a taj je marksistički, posebno u dijelovima obrade problematike klasnih i nacionalnih ciljeva zaraćenih strana i klasno-socijalnih i nacionalnih struktura sudionika obiju strana).
- b) jezična pitanja:
- 137(1) CIV'JAN, I. V. — O vozmožnosti primeneniya areal'no-tipologičeskikh metodov dlja issledovanja Balkanskog jazykovog sojuza (K postroeniju lingvističeskog atlasa balkanskog jazykovog sojuza), *SS* 3/1966, 45—55.
- 138(2) GUDKOV, V. P. — O različijah među dvumja variantami serbskohorvatskog literaturnog jazyka, *SS* 3/1965, 52—60.
- 139(3) MARKOV, B. — O grammatičeskom rode »evropeizmov« v južnoslavjanskih jazykah, *SS* 4/1967, 68—80.
- 140(4) PLOTINOVA, O. S. — Ob imperfektivacii v slovenskom literaturnom jazyke, *SS* 1/1970, 74—85.
- 141(5) SANTEN, Ja. — O fonetičkoj i fonologičeskoj prirode udarenija v serbskohorvatskom jazyke, *SS* 4/1972, 100—106.